

ללמד המקום

Parasha Ha'azinu האזינו "luister"

Devarim (Deutr.) 32:1-32:52

Astrologie erin geloven?

De parasha van deze week, de op één na laatste van de Torah, is Ha'azinu . Deze is uniek omdat hij bijna geheel uit één lang lied bestaat en het wordt je pas echt duidelijk als je naar een Torahrol kijkt, waar de tekst van Ha'azinu in twee smalle kolommen is verdeeld. Mozes zong dit profetische lied vlak voor zijn overlijden voor de natie.

In de verzen die het introduceren Devarim (Deutr) 31:19 zien we dat HaShem Mozes beveelt het lied te schrijven en “het aan de kinderen van Israël te leren. Plaats het in hun mond, zodat dit lied voor mij een getuigenis zal zijn voor de kinderen van Israël.” HaShem wilde dat Mozes dit lied met grote ijver aan het hele volk zou onderwijzen. Eigenlijk geeft de feitelijke bewoording van het vers aan dat HaShem iedereen en daarmee ieder lid van de natie gebiedt om het lied voor zichzelf te schrijven. Het is op dit vers gebaseerd dat de wijzen de mitswa hebben opgesteld om een Torah-rol te schrijven (of deel te nemen aan het schrijven ervan), ook al vermeldt de eenvoudige tekst van het vers alleen dat ze dit specifieke lied, Ha'azinu, moesten schrijven.

Misschien is het juist om deze reden dat de Ramban leerde dat Ha'azinu de gehele Torah in zich bevat. Bovendien geloofde hij dat elk detail van ieders leven op de een of andere manier in dit lied gecodeerd is! Er gaat een beroemd verhaal rond dat toen een student van de Ramban, een man genaamd Avner, deze leer hoorde, was hij er zo verbijsterd door dat hij het jodendom volledig verliet, zich tot een andere religie bekeerde en een prominente antisemiet werd. Toen Avner later de Ramban confronteerde, liet de rabbijn hem zien hoe één vers in het lied inderdaad nauwkeurig naar het leven van deze man verwees. Avner schaamde zich zo dat hij verdween en er nooit meer iets van werd vernomen.

En dus heeft elk van de 43 verzen van het lied ons veel te leren. Het achtste vers begint met ons te vertellen dat HaShem elke natie zijn lot heeft gegeven, en het negende vers zegt dat “HaShems deel Zijn volk is, het lot van Zijn erfenis.” De Zohar geeft uiteraard commentaar op deze woorden: terwijl HaShem hemelse ‘vorsten’ heeft aangesteld om over elke natie in de wereld te waken, wordt er door HaShem Zelf over Israël gewaakt . De Ramban (in zijn verhandeling over Rosj Hasjana) legt hierbij uit:

Hij gaf elke natie... een bekende ster of sterrenbeeld, zoals bekend is door middel van de wetenschap van de astrologie... Hoger boven [de sterrenbeelden] zijn de engelen van de Allerhoogste, die Hij aanstelde als vorsten over hen. Het is verder geschreven: “Zo zullen jullie Mijn volk zijn, en Ik zal jullie God zijn, en jullie zullen helemaal niet onderworpen zijn aan andere machten.” Yirmiyahu (Jeremia) 11:4.

Wanneer we vaak zeggen dat Hasjem onze God is (zoals we dit ook doen in het dagelijkse Shema), of wanneer de Tenach schrijft dat wij HaShems volk zijn, betekent dit echter niet dat heidenen geen relatie met HaShem kunnen hebben, of dat er andere goden bestaan voor de niet-joodse wereld (denk hierbij aan b.v Jesus of Allah). Het betekent veeleer dat, hoewel HaShem absoluut alles in Zijn universum overziet en alle mensen heeft geschapen, hierbij heeft Hij ook verschillende hemelse (of

ללמד המקום

astrologische) krachten boven elke natie aangesteld met uitzondering van Israël. Deze krachten zijn op zichzelf niet onafhankelijk, omdat ze onderworpen zijn aan de engelen boven hen, en deze engelen dienen uiteindelijk HaShem. Als zodanig hebben de naties van de wereld verschillende hemelse tussenpersonen tussen henzelf en Hasjem. Israël heeft echter een directe verbinding met Hem. In feite is dit de verborgen betekenis binnen de naam "Israël" (ישראל), die gelezen kan worden als yashar El . (ישר-אל), "rechtstreeks naar God, of rechtop lopen met God".

Ain Mazal L'Israël

Lang vóór de Ramban debatteerden de wijzen van de Talmud over de vraag of de sterrenbeelden een effect hadden op mensen (Shabbat 156a). De overeenstemming van de rabbijnen was dat sterrenbeelden wel degelijk invloed hebben op mensen, maar dat joden gelukkig vrij zijn van deze invloed. Ze leren dit van de profeet Jeremia, die profeteerde: "Zo zei Hasjem: Leer niet de weg van de naties, en wees niet ontzet door de tekenen van de hemel, want de naties zijn er ontsteld over." (10:2) HaShem zegt tegen Israël dat zij geen betekenis mogen ontleen aan hemelse tekenen, zoals de andere naties doen. De Talmud vertelt ons vervolgens een verhaal over Abraham, die tot HaShem riep: "Meester van het universum! Ik heb naar de sterrenbeelden gekeken en ben tot de conclusie gekomen dat ik niet voorbestemd ben om kinderen te krijgen." Hierop antwoordde HaShem: "Hou toch op met sterrenkijken! Israël heeft geen sterrenbeelden."

Elders vertelt de Talmud ons dat Abraham ooit een machtig astroloog was, en dat grote mannen van over de hele wereld met hem kwamen overleggen over hun fortuin (Bava Batra 16b). Toen Abraham naar zijn eigen lot keek, zag hij dat hij geen kinderen zou krijgen. HaShem gebod hem dan ook af te zien van astrologie, want het Joodse volk heeft de macht om de sterren te overstijgen. Uiteraard zoals we nu weten kreeg Abraham nog heel veel kinderen.

Later zou Mozes in de Torah het verbod voor joden optekenen om verschillende waarzeggers en astrologen te raadplegen. De Rambam codificeert de wet op deze manier:

Je mag geen waarzeggerij beoefenen.. [Dit is van toepassing] ook al verricht men geen daad, maar men vertelt slechts de onwaarheden die de dwazen beschouwen als woorden van waarheid en wijsheid. Iedereen die een daad verricht op grond van een astrologische berekening of zijn werk of reizen zo inricht dat deze passen in een tijd die door de astrologen werd voorgesteld, is goed voor zweepslagen. (Sefer HaMadda, Hilchot Avodah Zarah, Hoofdstuk 11, Halacha 9)

We zien uit het bovenstaande dat er verschillende hemelse krachten, engelen en sterrenbeelden bestaan, en die zeker de wereld beïnvloeden. Astrologische tekens kunnen zeer krachtig zijn. Ironisch genoeg wijst de Ramban er eerder in zijn verhandeling op hoe astrologie nauw verbonden is met de Joodse kalender: het is geen toeval dat Pesach gevierd wordt in de maand Nisan, waarvan het teken Ram (de ram of het schaap) is, aangezien de belangrijkste mitswa van Pesach was het offeren van een lam; en het is geen toeval dat Rosj Hasjana de dag van het oordeel, waarop elke persoon terechtstaat in de maand Tishrei valt, waarvan het teken Weegschaal is, de weegschaal van gerechtigheid. De Midrasj (Yalkut Shimoni, Shemot 418) vertelt ons zelfs hoe elk van de 12 stammen van Israël overeenkomt met een van de 12 astrologische tekens van de dierenriem!

En toch zijn alle bronnen duidelijk: Joden mogen zich niet met astrologie bezighouden, want we hebben geen tussenpersonen nodig en we hebben alle macht om ons los te maken van de invloed

ללמד המקום

van de sterrenbeelden. Het is precies wanneer we in astrologie geloven dat het werkelijkheid wordt, net zoals Abraham geen kinderen kreeg zolang hij geloofde in de hemelse tekenen die hij zag. Elke Jood moet beseffen dat wij Israël zijn, Yashar El , en dat alleen Hasjem ons astrologische teken is. Het is niet nodig om te geloven in wat de Rambam "leegte en ijdelheid" noemt. De Rambam beëindigt zijn wetten over dit onderwerp door ons te vertellen dat we moeten leven naar de oproep van de Torah Devarim (Deutr) 18:13 om "volmaakt geloof te hebben in Hasjem, uw God." Wanneer iemand volmaakt vertrouwen heeft in de Meester van het Universum dan is alles mogelijk. En dit is hoe HaShem zijn berisping aan Abraham beëindigde:

"Stop met sterrenkijken! Ain Mazal l'Israël . Abraham betoogde dat het universum vaststaat. 'Het staat in de sterren geschreven', dat is de manier waarop de Ouden zeggen: 'Het maakt deel uit van de natuurlijke wereld waarin we leven.' Hasjem antwoordde dat Hij de wereld heeft geschapen en deze domineert. Hij kan het naar believen veranderen. En dus antwoordde HaShem: "Laat je astrologie achter! Jij bent voorbij de sterren: Ein Mazal B'yisrael, Israël is niet gebonden aan de dierenriem (dat wil zeggen, fysieke beperkingen). Ook al was het medisch onmogelijk voor Abraham en Sarai om kinderen te krijgen, er zijn vreemdere dingen gebeurd.

Shabbat Shalom

Jaacov.

Ha-Makom.com